

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์เดี่ยวซออุ้เพลงกราวในทางครูช้อย เกิดมงคล” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ 3 ประเด็นคือ บริบทที่เกี่ยวข้องในเพลงเดี่ยวกราวใน วิเคราะห์โครงสร้างจากทำนองหลักเพลงกราวในและ วิเคราะห์การใช้ท่วงวิธีพิเศษและการดำเนินทำนองที่พบในการเดี่ยวซออุ้เพลงกราวในทางครูช้อย เกิดมงคล ได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

1. บริบทที่เกี่ยวข้องในเพลงเดี่ยวกราวใน

1.1 เพลงเดี่ยว

1.1.1 ลักษณะและความหมายของเพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่มีความสำคัญ มีความพิเศษและถือว่าเป็นที่สุดของเพลงไทยในประเภทต่าง ๆ เพลงเดี่ยว มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากเพลงไทยประเภทอื่น ๆ เพลงเดี่ยวเกิดขึ้นสมัย คันกรุงรัตนโกสินทร์ โดยพระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก) เป็นผู้ริเริ่มในการบรรเลงเพลงเดี่ยวใน เครื่องมือประเภทเครื่องเป่า(ปี่) เป็นท่านแรก

นอกจากนี้เพลงเดี่ยว ยังเป็นการแสดงความรู้ความสามารถในระดับสูง ผู้ประพันธ์ประดิษฐ์ ขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่ออวดฝีมือ อวดความสามารถ

1.1.2 เพลงเดี่ยวสำหรับซออุ้

ซออุ้มีบทบาทในการบรรเลงประกอบการแสดง และบทบาทในการบรรเลงเพลงเดี่ยวกราวใน สำหรับการแสดงโขน เนื่องด้วยคุณลักษณะพิเศษในธรรมชาติของเสียงที่ทุ้มต่ำนุ่มนวลไพเราะ จึงทำให้ซออุ้มีความโดดเด่นและมีบทบาทที่สำคัญดังกล่าว

1.2 การบรรเลงเพลงเดี่ยว

1.2.1 ความหมายของทางเพลงในดนตรีไทย

คำว่า “ทาง” ในดนตรีไทย ได้แบ่งเป็น 3 ประการคือ

1. วิธีดำเนินทำนองเพลง
2. วิธีดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีเฉพาะอย่าง
3. ระดับเขตของเสียง

1.2.2 ความหมายของการบรรเลงเพลงเดี่ยว

การบรรเลงเพลงเดี่ยวมิได้หมายถึงการบรรเลงคนเดียวแล้วถือว่าเป็นการบรรเลงเดี่ยว แต่การบรรเลงเดี่ยวนั้น เพลง ทำนองและผู้บรรเลงต้องมีความเหมาะสมที่จะเป็นการบรรเลงเดี่ยวด้วย

ซึ่งในการบรรเลงเพลงเดี่ยวมักจะมีเครื่องประกอบเป็นจังหวะ เช่น โทณ รำมะนาหรือสองหน้ากับ ฉิ่ง สำหรับควบคุมจังหวะหน้าทับบรรเลงไปด้วย

1.3 เพลงกราวใน

เพลงกราวใน เป็นชื่อเพลงหน้าพาทย์ประเภทหนึ่ง มีอัตราสองชั้น เป็นเพลงพวกไม้กลอง เล่นควบคู่กับกลองทัด นิยมนำไปบรรเลงประกอบการยกทัพของโจน - ละคร ลีลาและทำนองให้ความรู้สึกฮึกเหิม คึกคักเร้าใจ จังหวะกระฉับกระเฉง สำหรับทางเดิวนั้น มีการวิวัฒนาการสร้างสรรค์มาจากเพลงกราวในสองชั้นเพลงกราวในบรรเลงในพิธีกรรมสวดมนต์และประกอบการแสดงโจน เมื่อพระสวดมนต์จบ และบรรเลงประกอบอาการทำเดินของยักษ์ที่ออกมายกทัพ และการแสดงความสามารถในลักษณะเพลงเดี่ยว

นอกจากนี้สำหรับโอกาสในการบรรเลงเพลงกราวในมีทั้งการบรรเลงประกอบการแสดงการบรรเลงในเพลงโหมโรงเย็น เมื่อพระสวดมนต์จบ และการแสดงความสามารถในลักษณะเพลงเดี่ยว สำหรับคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดในทางเดิวนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมด้วยกาย คือการฝึกฝน ฝึมือ และพร้อมด้วยจิตใจที่ดีมีคุณธรรม

1.4 ประวัติชีวิตครู ครูย้อย เกิดมงคล ภูมิลำเนาเดิมอยู่อำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เกิดในปี พ.ศ. 2452 (ไม่ทราบวันและเดือนเกิด) มารดาไม่ทราบชื่อ บิดาชื่อนายยิ้ม เกิดมงคล มีบุตรชาย 1 คน บุตรสาว 2 คน มีความรู้ความสามารถทั้งปี่พาทย์และเครื่องสายจนเป็นที่เกรงขาม ได้ศึกษาวิชาดนตรีจากหลวงปู่อยู่ เจ้าอาวาสวัดบางน้อย จังหวัดสมุทรสงคราม ครูย้อย เกิดมงคล รวมสิริอายุ 60 ปีแก่มรณกรรมด้วยโรคอัมพาตในปี พ.ศ. 2512 ครูย้อยได้ถ่ายทอดเพลงกราวในให้ลูกชาย และครูนารถ ศรีระกล้า

2. วิเคราะห์โครงสร้างจากทำนองหลักเพลงกราวใน สองชั้น

2.1 รูปแบบหรือสังคีตลักษณะ

เพลงกราวในสองชั้นเป็นเพลงประเภทสองไม้มีลูกโยน 9 โยนอันได้แก่เสียง โด ต่ำ เร เร ที มี ลา ฟา มี โดสูง ในเนื้อทำนองมีสองช่วง ช่วงทำนองที่ 1 (วรรคแรก) มี 6 ประโยคเพลง หรือ 6 จังหวะหน้าทับ (ไม่ย้อนต้น) ช่วงที่สองหรือวรรคที่สอง มี 12 ประโยคหรือ 12 จังหวะหน้าทับ(ย้อนต้น) มีกลุ่มเสียงลูกโยนทั้งหมด 6 เสียง ได้แก่ โด เร ที มี ลา ฟา สัญลักษณ์รูปแบบหรือสังคีตลักษณะ เขียนได้ดังนี้ สังคีตลักษณะ = ก ข ค ง จ ฉ ช ญ ฎ ฏ กั /

2.2 วิเคราะห์ระดับเสียง และลูกตก

กลุ่มเสียงที่พบในทำนองหลักเพลงกราวในอัตรา สองชั้นมี 3 กลุ่มคือ กลุ่มเสียง ค ร ม X ซ ล X (ทางเพียงออบน) กลุ่มเสียง ร ม ฟ X ซ ล X (ทางนอก) และกลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X (ทางเพียงออล่าง) มีการใช้สะพานเชื่อมเสียง ในลูกโยนที่ 2 และ 3 มีลักษณะการลงจบในเสียงลูกตกทั้ง 9 ลูกโยน

2.3 จังหวะ

จังหวะจึงมีลักษณะการตีเปิด ส่วนจังหวะหน้าทับในทำนองหลักใช้หน้าทับเฉพาะคือ หน้าทับกราวใน ส่วนทางเดี่ยวใช้หน้าทับกราวนอก 1 จังหวะมีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง มีความยาวทั้งหมด 102 จังหวะ หน้าทับ (รวมเนื้อทำนองหลักแท้ ๆ 1 ท่อน 2 วรรคเพลง) และประกอบด้วยลูกโยนกลุ่มเสียงต่าง ๆ 6 เสียง 9 ลูกโยน

2.4 วิเคราะห์กระสวนจังหวะของทำนองเพลง

กระสวนจังหวะของเพลงกราวในรูปแบบที่ถูกลำนำใช้มากที่สุดคือ กระสวนจังหวะในการดำเนินทำนอง ของโน้ตสองเสียงต่อเนื่องห้องเพลง (-X-X / -X-X / -X-X / -X-X /) และการดำเนินทำนองของทำนองหลัก ส่วนมากไม่มีการแปรทางหรือเก็บละเอียด

กระสวนจังหวะในเนื้อทำนองหลัก พบว่าท่อนที่ 1 วรรคที่ 2 ในประโยคคู่ 2,4,6,8,10 ,12 มีกระสวนจังหวะเดียวกัน ในส่วนของเนื้อทำนองเพลง ส่วนในประโยคคู่ พบว่ามีความแตกต่างกัน

3. วิเคราะห์เดี่ยว ซออยู่เพลงกราวใน ทางครูย่อย เกิดมงคล

3.1 รูปแบบ หรือสังคีตลักษณ์

ในทางเดี่ยวมี 8 ลูกโยน ส่วนทำนองหลักมี 9 ลูกโยน แต่กลุ่มเสียงลูกโยนมี 6 เสียงเหมือนกันและในทำนองหลักสองโยนสุดท้ายมีลูกโยนเสียง โดต่ำ และ เรต่ำ เป็นการซ้ำทำนองเดิม ส่วนในทางเดี่ยวไม่พบการนำมาทำเป็นทางเดี่ยว

ดังนั้นสังคีตลักษณ์จึงเป็น ก ข ก ง จ ฉ ช ญ ฎ ฐ /

3.2 ระดับเสียงและลูกตก

กลุ่มเสียงปัญญาผลที่ปรากฏในลูกโยน 8 ลูกโยนดังนี้

1. กลุ่มเสียง ค ร ม X ซ ล X ระดับเสียงเพียงออบน
2. กลุ่มเสียง ร ม ฟ X ซ ล X ระดับเสียงทางนอก
3. กลุ่มเสียง ซ ล ท X ร ม X ระดับเสียงเพียงออล่าง

เนื้อทำนองทางเดี่ยวช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 กลุ่มระดับเสียงที่พบมีสองกลุ่ม คือ ซ ล ท X ร ม X และ ร ม ฟ X ล ท X ระดับเสียงเพียงออกลางและระดับเสียงทางนอก มีการใช้สะพานเชื่อมเสียงและหลวมเสียง

3.3 ทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนอง

วรรคหน้าของประโยคมีทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองที่ซับซ้อนและมีการเคลื่อนที่แปรผันตลอดเวลา โดยเฉพาะในกลุ่มลูกโยนที่ 1 และที่ 2 วรรคสุดท้ายของประโยคเพลงส่วนมาก จะผันขึ้นสูงแล้วมีการเคลื่อนที่ของทำนองอยู่ตลอดเวลา ทิศทางของทำนองมีการเคลื่อนที่ที่พิ้งเสียงอยู่ในลักษณะเส้นตรง พบอยู่ในกลุ่มลูกโยนหลาย ๆ ลูกโยน ลักษณะเส้นกราฟ ที่พบมากในเพลงเดี่ยวกราวในทางเดี่ยวคือ ลักษณะกราฟเส้นตรง กราฟรูปฟันปลาและกราฟเส้นเสียงที่มีความแตกต่าง

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองหลักกับทางเดี่ยว

การดำเนินทำนองในทางเดี่ยวอาศัยทำนองหลักเป็นเค้าโครงในการดำเนินทำนองทั้งหมด ยกเว้นในกลุ่มลูกโยนสุดท้ายคือ กลุ่มลูกโยนที่ 8 ที่ดำเนินทำนองอิสระ

3.5 การใช้กลวิธีในการดำเนินทำนอง

ใช้กลวิธีพิเศษอัน ได้แก่ การเปลี่ยนตำแหน่งนิ้ว เปลี่ยนตำแหน่งเสียง การสะบัดคันชัก การพรมนิ้ว การใช้นิ้วตาย และการรัวคันชัก ลักษณะการดำเนินทำนองบ่งบอกเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครู คือ ที่มีความโดดเด่น มีความโลดโผน กระชับและ คีตกัก สลับกับความอ่อนหวาน นุ่มนวล

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เดี่ยวกราวใน ทางครูช้อย เกิดมขลพบข้อเสนอแนะที่เห็นควรจะได้นำมาดำเนินการวิจัยสืบเนื่องดังมีประเด็นต่อไปนี้

1. ควรมีการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปปิ่นเก่าแก่และศิลปปิ่นที่มีผลงาน มีชื่อเสียงแต่ไม่ปรากฏนามในวงการดนตรีไทย ให้ความสำคัญและส่งเสริมด้านทุนวิจัยแก่ผู้ที่สนใจในการจะอนุรักษ์เชิดชูบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านดนตรีไทย

2. ควรเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอเพลงเดี่ยว โดยมีการฟื้นฟูส่งเสริมสนับสนุนเยาวชนให้เห็นความสำคัญและได้รับการถ่ายทอดอย่างจริงจัง

3. ควรมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางไม่เฉพาะในวงการวิชาการดนตรีไทยเพียงอย่างเดียว มีการส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงเพลงกราวใน ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเป็นแรงมูมในการศึกษาศาสตร์ทางเพลงไทยได้กว้างขวางยิ่งขึ้น